



# S:t Lukas Grundutbildning i psykoterapi

Motsvarande 60 hp (högskolepoäng)

Utbildningsplan och kursplaner fastställda 2004-09-03.

Reviderad 2011-02-14

Anpassad utbildningsplan gäller för Luleå.

## UTBILDNINGSPLAN

### Omfattning, innehåll, uppläggning och syfte

#### Utbildningens omfattning

Den grundläggande utbildningen i psykoterapi motsvarar 60 hp och går över 4 terminer.

#### Innehåll

Utbildningen omfattar följande kurser uppdelade på 4 terminer:

- **Teori** **Motsvarande 37.5 hp**  
 Livstolkning, religion, etik och psykoterapi  
 Det psykoteraeutiska mötet  
 Om människans utveckling:
  - Att bli levande i verkligheten
  - På väg mot vuxenlivet
  - Vuxenlivet och åldrande
  - Sammanbrutna dialoger - förvrängda utvecklingar
  - Grundläggande livslösningar
  
- **Integrering av teori-klinisk tillämpning: Del I** **Motsvarande 9 hp**  
 Psykoteraeutisk verkstad  
 Psykoteraeutisk metod: psykoteraeupisammanfattning
  
- **Integrering av teori-klinisk tillämpning: Del II** **Motsvarande 9 hp**  
 Eget psykoteraeutiskt arbete under handledning
  
- **Kritiskt tänkande** **Motsvarande 4.5 hp**  
 Psykoteraeupiforskning och utvärderingsmetoder
  
- **Egen individuell psykoterapi eller psykoanalys hos legitimerad psykoteraeut omfattande minst 50 timmar**

## Utbildningens uppläggning

**De teoretiska studierna** består av föreläsningar, seminarier, grupparbeten, litteraturstudier samt skrivande av psykoterapisammanfattning. Under utbildningen behandlas grundläggande frågeställningar inom områdena psykoterapeutisk metod, diagnostik, utvecklingspsykologi, psykoterapiforskning och livstolkning, religion, etik och psykoterapi.

Utbildningen syftar till arbete med vuxna. Närvaro är obligatorisk vid alla kursmoment. Varje ämnesområde examineras individuellt.

### **Egen individuell psykoterapi eller psykoanalys minst 50 timmar hos legitimerad psykoterapeut**

Psykoterapin får ej vara äldre än 5 år vid utbildningens start. Har den studerande ej genomgått egen psykoterapi måste denna påbörjas senast i samband med att det egna psykoterapeutiska arbetet under handledning börjar. Den egna psykoterapin skall ske utifrån en psykodynamisk referensram, vara verbal och syfta till ökad självinsikt. Den skall genomföras kontinuerligt en gång i veckan utan avbrott för annat än sedvanliga lov och semesteruppehåll.

**Eget psykoterapeutiskt arbete under handledning** under terminerna 1-4. Handledningen sker i grupp (120 sessioner grupp eller individuellt 60 sessioner à 45 min). Det psykoterapeutiska arbetet sker ej terminsvis utan följer arbetsmarknadens tider med semester, ledighet vid jul osv.

### **Utbildningens mål är**

att ge behörighet för legitimeringsgrundande psykoterapeututbildning

att ge utbildningskandidaten grundläggande kunskaper och färdigheter i psykoterapi

att ge utbildningskandidaten en fördjupad förståelse för livsåskådningarnas betydelse

att fördjupa utbildningskandidatens egna kunskaper och färdigheter inom det egna

människovårdande yrkesområdet

att öka utbildningskandidatens förmåga att bedriva psykoterapeutiskt arbete

inom ramen för psykoterapeutiska institutioner

## Behörighet

Behörig att antas till utbildningen är den som uppfyller de allmänna behörighetsbestämmelserna i högskoleförordningen. Särskilda behörighetsvillkor är att den sökande har genomgått en utbildning i vilken ingått minst 150 undervisningstimmar i ämnen som psykologi, sociologi, pedagogik, teologi, etik och psykiatri eller bedrivit kompletterande studier i ett beteendevetenskapligt ämne eller psykiatri motsvarande en termins heltidsstudier inom högskolan eller på annat sätt tillgodogjort sig motsvarande kunskaper.

## Urval till utbildningen

De sökande väljs ut efter följande principer:

- yrkeserfarenhet
- relevanta utbildningar utöver behörighetskraven
- erfarenhet av handledning
- egen psykoterapi
- personlig lämplighet såsom den bedöms av två oberoende intervjuare

## ÖVERSIKT AV KURSPLAN

	<u>TEORISEMINARIER</u>	<u>INTEGRERANDE SEMINARIER</u>
Term 1	<p><b>Livstolkning, religion, etik och psykoterapi:</b> Att vara människa</p> <p><b>Om människans utveckling:</b> Att bli levande i verkligheten På väg mot vuxenlivet Vuxenliv och åldrande Sammanbrutna dialoger-förvrängda utvecklingar</p> <p><b>Det psykoterapeutiska mötet</b></p>	<p><b>Psykoterapeutisk verkstad:</b> Att börja som psykoterapeut (rollspel, samtalsmetodik, bearbetningsgrupper)</p>
Term 2	<p><b>Livstolkning, religion, etik och psykoterapi</b> Att vara människa</p> <p><b>Om människans utveckling</b></p> <p><b>Det psykoterapeutiska mötet</b></p>	<p><b>Psykoterapeutiskt arbete under handledning.</b></p>
Term 3	<p><b>Livstolkning, religion, etik och psykoterapi:</b> Att vara människa</p> <p><b>Det psykoterapeutiska mötet</b></p> <p><b>Kritiskt tänkande</b></p>	<p><b>Psykoterapeutiskt arbete under handledning.</b></p>
Term 4	<p><b>Livstolkning, religion, etik och psykoterapi</b></p> <p><b>Det psykoterapeutiska mötet:</b> Andra psykoterapiformer Ev specialisering mot olika kliniska grupper alternativt psykoterapeutiska metoder.</p>	<p><b>Psykoterapeutiskt arbete under handledning.</b></p> <p><b>Psykoterapeutisk metod</b> Psykoterapisammanfattning</p>

## KURSPLANER

### Kursplan för teori (motsvarande 37.5 hp)

**Syfte.** De teoretiska studierna avser att ge en bred allmän översikt över människans utveckling, livsinnehåll, livsproblem och psykoterapin som metod och möjlighet för inre sökande, bearbetning och förändring. Syftet är dels att utbildningskandidaten skall introduceras i det psykodynamiska tänkandet på ett sådant sätt att det första psykoterapeutiska mötet får en stabil teoretisk grund.

**Uppläggning.** De teoretiska studierna är indelade i tre block, "Livstolkning, religion, etik och psykoterapi", "Det psykoterapeutiska mötet" och "Om människans utveckling". Undervisningen sker i form av seminarier, enskilt arbete och grupparbeten. Som en ledtråd genom utbildningen löper blocket:

#### Det psykoterapeutiska mötet (motsvarande 22.5 hp)

- Den inledande kontakten och inledningsskedet av det psykoterapeutiska arbetet: Om modet att söka hjälp
  - Ramarnas betydelse: Tiden – Platsen
  - Vad vill psykoterapeuten veta – förstå
  - Vad vill konfidenten veta – förstå
  - Det ömsesidiga kontraktet

Inledningsskedet av det psykoterapeutiska arbetet efter det att kontraktet gjorts upp:

- Att möta sig själv – arbetet kan börja
- Det psykoterapeutiska förhållningssättet:
  - abstinens
  - holding-containing
  - ekvidistans
- Att önska förändring men värja sig för sanningen – om initialt motstånd
- Att utrusta konfidenten med sina verktyg – fria tankar och känslor i en trygg situation
- Det psykoterapeutiska materialet:
  - innehåll: manifest-latent
  - form: verbalt-icke verbalt,
  - associativt, drömmar, derivat

Seminarie serien fortsätter med den psykoterapeutiska processen med avseende på psykoterapeutiska åtgärder och den psykoterapeutiska relationen.

- Psykoterapeutiska åtgärder:
  - informativa
  - konfrontation
  - klarifiering
  - tolkning
- Den psykoterapeutiska relationen:
  - arbetsallians
  - överföring
  - motöverföring
  - den verkliga relationen
  - negativ terapeutisk reaktion och andra motståndsformer
- Avslutningen:
  - Separation-Uppbrott; Liv-Död
- Andra psykoterapiformer – Korttidspsykoterapi och Krisbehandling

En grundutbildning i psykoterapi kan också vara utannonserad som en fördjupning mot olika kliniska grupper alternativt psykoterapeutiska metoder. 7.5 av blockets 22.5 hp kan då användas inom ett specialområde, t ex

- psykoterapi med unga vuxna
- psykoterapi med missbrukare
- psykospsykoterapi
- psykoterapi vid psykosomatiska tillstånd

**Livstolkning, religion, etik och psykoterapi (motsvarande 7.5 hp)** återkommer kontinuerligt under utbildningen och utgör en första introduktion till livsåskådningarnas betydelse i människans utveckling och dess plats och relation till psykoterapi. En orientering ges av de största världsreligionerna och de frågeställningar som aktualiseras vid psykoterapi med människor av olika kulturell och religiös bakgrund.

Teoriblocket **Om människans utveckling (motsvarande 7.5 hp)** pågår under terminerna 1 och 2 och skildrar spädbarnets utveckling upp till vuxen person. I seminarieriet "Att bli levande i verkligheten" belyses barnets (0-11 år) psykiska utveckling framför allt med betoning på objektrelationerna och drifterna. Seminarieriet skall lägga grunden för förståelsen av barns behov och intrapsykisk normalutveckling och utgöra en referensram till felutvecklingar. Att på allvar förstå såväl det lilla barnets utsatthet, känslighet som kraftfullhet är också en av grundstenarna i uppbyggandet av en psykoterapeutisk hållning. I avsnittet "På väg mot vuxenlivet" (12-24 år) studeras den unga människans utveckling mot vuxen sexualitet, frigörelse, identitet, yrkesliv och familjebildning. "Vuxenliv och åldrande" skildrar livscykelns mognad och avslutning.

Hur felutvecklingar i normalutvecklingen kan gestaltas hos en vuxen individ går igenom i seminarieriet "Sammanbrutna dialoger - förvrängda utvecklingar" som är ett diagnostikblock med avsikt att ligga till grund för psykoterapeutiskt arbete. "Grundläggande livslösningar" är diagnostiska seminarier som beskriver den psykoanalytiska modellen för förståelse och klassificering av känslomässiga störningar:

- neuroser
- borderline
- psykos
- karaktärsstörningar
- perversioner

### Examination

Varje block examineras separat. För godkänt krävs obligatorisk närvaro och aktivt deltagande i seminariegrupperna. Individuell skriftlig eller muntlig examination sker av varje block. Den studerande har rätt till fem examinationstillfällen. Icke inlämnad examinationsuppgift inom angiven tidsram räknas som ett förbrukat examinationstillfälle.

### Betygsgrader

Godkänd, Underkänd

## Kursplan för integrering av teori-klinisk tillämpning: Del I (motsvarande 9 hp)

Parallellt med de teoretiska seminarierna kommer integrationsprocessen i utbildningen att ske med hjälp av tillämpade seminarier av två typer: Psykoterapeutisk verkstad och Psykoterapeutisk metod.

### **Psykoterapeutisk verkstad (motsvarande 3 hp)**

#### **Syfte**

Syftet med den första terminens delkurs "Psykoterapeutisk verkstad" är:

- att genom olika pedagogiska metoder öka medvetenheten om sitt eget fungerande i den psykoterapeutiska situationen utan att detta inbegriper ett egentligt psykoterapeutiskt arbete med en konfident
- att ge kunskap i samtalsmetodik

#### **Uppläggnig**

Utbildningskandidaterna arbetar i mindre grupper med hjälp av en erfaren psykoterapeut där olika psykoterapeutiska problemsituationer gestaltas. Utbildningskandidaten får möjlighet att möta och arbeta i den psykoterapeutiska situationen med hjälp av rollspel och deltagande observation.

### **Psykoterapeutisk metod (Psykoterapisammanfattning) (motsvarande 6 hp)**

#### **Syfte**

- att presentera eget kliniskt material
- att utveckla kunskapen om bedömning för psykoterapi
- att fördjupa förståelsen för hur rester och hinder från den tidiga barndomen lever vidare i förstelnade och handikappande livslösningar
- att integrera teori med psykoterapeutisk metod

#### **Uppläggnig**

Utbildningskandidaten presenterar material från de egna psykoterapierna som diskuteras i mindre grupper.

#### **Examination**

Obligatorisk närvaro och aktivt deltagande i seminarierna. Examination av psykoterapisammanfattning och försvar av densamma. Opposition på studiekamrats sammanfattning. Den studerande har rätt till fem examinationstillfällen. Icke inlämnad examinationsuppgift inom angiven tidsram räknas som ett förbrukat examinationstillfälle.

#### **Betygsgrader**

Godkänd, Underkänd

## Kursplan för integrering av teori-klinisk tillämpning: Del II (motsvarande 9 hp)

### Eget psykoteraeutiskt arbete under handledning

#### Syfte

Blocket har som syfte:

- att utveckla känsligheten och förståelsen för existentiella frågeställningar
- att utveckla en arbetsallians
- att utveckla den psykoteraeutiska hållningen
- att utveckla kunskap om den psykoteraeutiska processen och psykoteraeutens arbetsredskap

#### Upplägning

Under terminerna 1-4 arbetar studerande med psykoterauti (om möjligt) på någon av S:t Lukas mottagningar. Fördjupningslitteratur som specificeras av respektive handledare beroende på de frågeställningar som aktualiseras i handledningen. Handledningen sker individuellt och/eller i grupp. Handledningen är obligatorisk och frånvaro utan kompensation kan accepteras undantagsvis motsvarande 2 tillfällen per termin. Om frånvaron är sammanhängande (mer än 2 tillfällen) måste den studerande kompensera frånvaron direkt innevarande termin för att kunna fullfölja sitt behandlingsåtagande. Denna handledning måste då ske individuellt och bekostas av den studerande.

#### Förkunskapskrav

Godkänd på samtliga examinationer under termin 1 samt därefter kontinuerligt godkänd evaluering av handledaren vid slutet av varje termin.

#### Examination

Kontinuerlig evaluering av studerandes psykoteraeutiska arbete varje termin. Den studerande har rätt att gå om kursen (terminen) en gång, och skall då bekosta denna handledningstermin själv.

#### Betygsgrader

Godkänd, Underkänd

## Kursplan för kritiskt tänkande: Seminarier i psykoterautiforskning och utvärderingsmetoder (motsvarande 4.5 hp)

**Syfte.** Seminarierna kommer att belysa grunderna i vetenskapligt tänkande för att utveckla utbildningskandidatens förmåga att kunna kritiskt granska forskning inom psykoterautiområdet.

**Upplägning.** Utbildningen sker i form av seminarier.

#### Examination

Obligatorisk närvaro och aktivt deltagande i seminarierna och godkänd individuell skriftlig eller muntlig examination.

#### Betygsgrader

Godkänd, Underkänd.